

Christian Bason
Innovationschef i
MindLab.

Det glemte velfærdspotentiale

DANSKE NGO'ER og frivillige organisationer omsætter for næsten 100 milliarder kr. om året og skaber en skjult 'velfærdsproduktion', som omfatter alt fra bæredygtighed og miljø til sociale tjenester og international udviklingsbistand. Sådan lyder konklusionen i Ole og Sofie Münsters nye bog om Danmarks velgørende organisationer, "Når idealer forenes med forretning". Bogen er det seneste eksempel på en stigende opmærksomhed i såvel Danmark som udlandet, om hvad den tredje sektor – den del af økonomien, som hverken er privat eller offentlig – kan bidrage med.

I den bredere debat samler interessen sig især om organisationers evne til at finde smarte løsninger på komplekse samfundsproblemer. Social innovation er blevet et nyt buzzword. Håbet er, at velgørende organisationer kan generere den nytænkning, som ofte halter i den offentlige sektor.

Spørgsmålet er, om de store forhåbninger kan bære. Det satte den canadiske regering sig for at finde ud af, da den inviterede en række eksperter til et seminar om social innovation.

Drøftelserne, som tog udgangspunkt i erfaringer fra Storbritannien, USA, Australien og Danmark, viste, at de velgørende organisationer faktisk leverer ganske omfattende nytænkning. De er ofte langt tættere på borgerne end det offentlige bureaukrati og hurtigere til at opfange nye behov, problemer og muligheder. Samtidig giver deres lille størrelse og lokale forankring mulighed for at gennemføre afgrænsede eksperimenter og omsætte resultaterne til bedre praksis. Deres idealisme er en enorm driv-

kraft for at finde løsninger, der gør en forskel. Derfor er de bedste velgørende organisationer reelt små innovationsmaskiner.

Haltende samarbejde

Dialogen mellem de velgørende organisationer og den offentlige sektor lader imidlertid meget tilbage at ønske. På den ene side er de velgørende organisationer ofte helt eller delvist økonomisk afhængige af det offentlige, på den anden side er de bange for at blive kontrolleret og styret. De frygter at blive spændt for en politisk vogn, og deres selvbestemmelse er ofte altafgørende for, at frivillige bevarer motivationen. De skal derfor mestre en svær balancegang mellem distance og engagement med de offentlige organisationer.

Samtidig er den offentlige sektor nærmest blind over for de frivillige organisationers velfærdspotentiale. Man anerkender simpelthen ikke det store arbejde, mange organisationer gennemfører hver dag, ligesom man har svært ved at se mulighederne i de nye løsninger, som de velgørende organisationer udvikler og gennemfører. Man giver ikke den støtte og opmærksomhed, der skal til, hvis de skal gøre gavn i stor skala.

Derfor kommer diskussionen om velgørende organisationer og social innovation uvægerligt til at dreje sig om innovation i det offentlige. Hvis ikke offentlige chefer og medarbejdere er åbne, involverende og nysgerrige på, hvilke muligheder der findes i et styrket samspil med de velgørende organisationer, går vi glip af et ganske betydeligt potentiale.

For det offentlige Danmark kunne de første skridt være at:

- Identificere, hvilke velgørende organisationer der overhovedet udfører relevant arbejde i forhold til eget ministerområde, styrelse, kommune eller region.
- Invitere relevante organisationer til åben dialog for at præcisere konkrete muligheder for styrket samarbejde og opbygning af tillid.
- Indbygge et systematisk tjek af, hvad velgørende organisationer gør med succes, og inddrage de bedste løsninger som et fast element i offentlige udviklingsprojekter.
- Tilrettelægge nye offentlige indsatser og initiativer, så de spiller optimalt sammen med de ressourcer, der allerede findes blandt de velgørende organisationer – og have ydmygheden til at se, når det offentlige bør spille en tilbagetrukket rolle, eller når opgaven løses bedst helt uden offentlig styring eller indblanding.

De 100 milliarder kr., som i Danmark omsættes i de velgørende organisationer, er ikke alene udtryk for et imponerende engagement af frivillige og professionelle i den gode sags tjeneste. Beløbet er også udtryk for, at Danmark her har et gigantisk laboratorium for social innovation. Med de væsentlige udfordringer vores samfund står over for, er vi nødt til at få bedre øje på den inspirationskilde.